

PARTEA ÎNTÂI
MAȘINA DE TORS
între 1792 și 1793
CAPITOLUL 5

Amos Barrowfield lucra într-un depozit rece, din spatele casei familiei sale, aflată lângă catedrala din Kingsbridge. Era deja târziu, în după-amiaza aceea, iar el se pregătea să plece devreme a doua zi de dimineață, pregătind încărcăturile pentru caii de povară, care erau hrăniți în grajdul alăturat.

Se grăbea pentru că spera să întâlnească o fată ceva mai târziu.

Grupă sacii în legături care puteau fi ușor încărcate pe ponei, a doua zi, în zorii înghețați, apoi înțelese că nu avea destul fir. Asta era o problemă. Tatăl său ar fi trebuit să cumpere ceva de la piața de lână din Kingsbridge, de pe High Street.

Deranjat de întârzierea planurilor sale pentru seara respectivă, părăsi hambarul și traversă curtea, simțind miros de zăpadă în aer, apoi intră în casă. Era o clădire veche și mare, prost întreținută: din acoperiș lipseau țigle și pe palierul de sus exista o găleată care aduna apa de la scurgere. Construită din cărămidă, avea o bucătărie la subsol, două etaje principale și o mansardă. Familia Barrowfield era compusă din doar trei persoane, dar aproape tot parterul era ocupat de nevoile afacerii; și mai erau, de asemenea, câțiva servitori care dormeau în incintă.

Amos trecu rapid prin holul cu podeaua de marmură în alb și negru și intră în biroul din față, care avea și propria ușă către stradă. Pe o masă mare, centrală, se aflau baloturi de pânză pe care le vindea Barrowfield: flanel moale, gabardină țesută des, postav pentru pălării, pânză aspră de Kersey pentru marinari. Obadiah avea cunoștințe impresionante despre tipurile tradiționale de lână și despre stilurile de țesut, dar nu dorea să se extindă. Amos credea că se putea face profit cu serii scurte de țesături de lux, angora și merinos, precum și cu amestecuri de mătase, dar tatăl său prefera să rămână la ceea ce știa.

Obadiah era așezat la birou, citind dintr-un registru gros, cu un opaiț alături de el. Amos știa cât de diferiți erau ei doi: tatăl lui era scund și chel, în timp ce el era înalt, cu părul sănătos și des. Obadiah avea o față rotundă și un nas cârn; Amos avea fața lungă, cu o bărbie pronunțată. Amândoi purtau haine din materiale scumpe, ca să facă reclamă bunurilor pe care le vindeau, dar Amos era îngrijit și cu jacheta închisă la nasturi, în timp ce gulerul lui

Obadiah era desfăcut, haina sa era mototolită, iar ciorapii săi erau boțiți.

– Nu mai este fir, spuse Amos fără nicio introducere. După cum ar trebui să știi...

Obadiah ridică privirea, părând iritat că fusese deranjat. Amos se pregăti pentru o dispută: tatăl lui devenise arțăgos în ultimul an.

– N-am ce să fac, spuse Obadiah. N-am putut să cumpăr nimic la un preț rezonabil. La ultima licitație, un țesător din Yorkshire l-a cumpărat pe tot, la un preț ridicol de mare.

– Ce vrei să le spun țesătorilor?

Obadiah oftă, simțind din plin presiunea, apoi spuse:

– Spune-le să-și ia o săptămână de odihnă.

– Și copiii lor să moară de foame?

– Nu fac afaceri ca să hrănesc copiii altora.

Asta era cea mai mare diferență dintre tată și fiu. Amos considera că avea o responsabilitate față de oamenii care depindeau de el ca să trăiască. Obadiah nu credea asta. Dar Amos nu dorea să intre din nou în această dispută, așa că schimbă abordarea.

– Dacă vor putea să găsească de lucru pentru altcineva, o vor face.

– Așa să fie.

Amos se gândi că asta era mai mult decât arțag. Era aproape ca și cum tatălui său nu-i mai păsa de afacere. Ce era în neregulă cu el?

– S-ar putea să nu se mai întoarcă la noi, spuse Amos. Vom intra în criză de materiale de vândut.

Obadiah ridică vocea, spunând pe un ton de exasperare furioasă:

– Și ce ai vrea să fac eu?

– Nu știu. Tu ești șeful, după cum nu încetezi niciodată să-mi spui.

– Ocupă-te de dificultăți, ce zici?

– Nu sunt plătit să conduc afacerea. De fapt, nu sunt plătit deloc.

– Ești un ucenic! Așa vei fi până la douăzeci și unu de ani. Asta este practica obișnuită.

– Nu, nu este, spuse Amos nervos. Cei mai mulți ucenici primesc un salariu, chiar dacă este mic. Eu nu primesc nimic.

Obadiah găfâia doar din cauza efortului de a se certa.

– Tu nu trebuie să plătești pentru mâncare, haine și cazare – pentru ce ai nevoie de bani?

Și-ar fi dorit bani ca să poată să-i ceară unei fete să iasă cu el, dar nu-i spuse asta tatălui său.

– Ca să nu mă simt ca un copil.

– Țsta este singurul motiv la care te poți gândi?

– Am nouăsprezece ani și fac cea mai mare parte a muncii. Am dreptul la un salariu.

– Încă nu ești bărbat, așa că eu sunt cel care va lua această decizie.

– Da, tu iei deciziile. Și din cauza asta nu mai avem fir. Amos ieși furios din cameră.

Era tulburat la fel de mult pe cât era de mânios. Tatăl lui nu asculta de rațiune. Oare doar pentru că devenea tot mai irascibil și mai zgârcit odată cu vârsta? Avea doar cincizeci de ani. Se întâmpla oare altceva, exista vreun alt motiv pentru comportamentul său?

Neavând bani, Amos se simțea ca un copil. Unei fete ar fi putut să i se facă sete, cerându-i să-i cumpere o ulcică de bere într-o tavernă. Poate că el ar fi vrut să-i cumpere o portocală de la o tarabă din piață. Dacă voiai să curtezi o fată, primul pas era să ieși cu ea, mai ales în cazul fetelor respectabile din Kingsbridge. Amos nu era interesat de altfel de fete. Știa despre Bella Lovegood, al cărei nume adevărat era Betty Larchwood, că nu era respectabilă. Mai mulți băieți de vârsta lui susțineau că fuseseră cu ea, iar unul sau doi dintre ei chiar ar fi putut să spună adevărul. Amos nu ar fi fost tentat nici chiar dacă ar fi avut banii. Îi părea rău pentru Bella, dar nu se simțea atras de ea.

Și ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi devenit serios în legătură cu o fată și ar fi dorit să o ducă la o piesă de teatru în Kingsbridge sau la un bal la Assembly Rooms? Cum ar fi putut să plătească pentru bilete?

Se întoarse în hambar și termină repede de împachetat. Îl deranja faptul că tatăl său fusese atât de neglijent încât să rămână fără fir. Pierdea bătrânul controlul afacerii?

Îi era foame, dar nu avea timp să mănânce cu părinții lui. Se duse la bucătărie. Mama lui era așezată lângă foc, purtând o rochie albastră confecționată dintr-o pânză moale din lână de miel, care fusese făcută de unul dintre țesătorii din Badford. Pălăvrăgea cu bucătăreasa, Ellen, care se sprijinea de masă. Mama o mângâia cu afecțiune pe umăr, iar Ellen zâmbea drăgăstos: ambele femei îl răsfățaseră în cea mai mare parte a vieții lui.

Tăie câteva felii de șuncă și începu să mănânce în picioare, cu o bucată de pâine alături și o cană de bere slabă, din butoi. În timp ce mânca, o întrebă pe mama lui:

– Înainte să te măriți ai ieșit cu tata?

Ea zâmbi timid, ca o fată, și, pentru un moment, păru că părul ei grizonant devine negru și lucios și că ridurile dispar, dezvăluind o femeie tânără și frumoasă.

– Desigur, spuse ea.

– Unde mergeați? Ce făceați?

– Nu prea multe. Ne îmbrăcam în hainele de biserică și ne plimbam prin oraș, ne uitam la magazine, vorbeam cu prieteni de vârsta noastră... Pare destul de plictisitor, nu-i așa? Dar era incitant pentru că îl plăceam cu

adevărat pe tatăl tău.

– Îți cumpăra lucruri?

– Nu prea des. Într-o zi, mi-a cumpărat o bandă albastră pentru păr din piața din Kingsbridge. Încă o mai am în cutia cu bijuterii.

– Înseamnă că avea bani.

– Cu siguranță. Avea douăzeci și opt de ani și se descurca bine.

– Tu ai fost prima fată cu care a ieșit?

– Amos! spuse Ellen. Cum poți să-i pui mamei tale o astfel de întrebare?

– Îmi pare rău. Nu gândeam limpede. Iartă-mă, mamă!

– Nicio problemă.

– Trebuie să mă grăbesc.

– Te duci la întrunirea metodistă?

– Da.

Ea îi dădu un penny din poșeta ei. Metodistii îți îngăduiau să participi fără să plătești, dacă le spuneai că nu îți permiți, și, pentru o vreme, Amos așa făcuse, dar când aflase mama lui,

insistase să-i dea ea banii. Tatăl lui obiectase: el considera că metodistii creează necezuri. Dar, măcar o dată, mama îi sfidase autoritatea. „Fiul meu nu are nevoie de pomană“, spusese ea indignată. „Rușine!“ Și tata dăduse înapoi.

Amos îi mulțumi pentru penny și ieși în stradă, la lumina felinarelor. De acum Kingsbridge avea iluminat cu petrol pe Main Street și High Street, plătit de consiliul local, justificat de faptul că astfel se reducea criminalitatea.

Porni vioi spre sala metodistă, aflată pe High Street. Aceasta era într-o clădire simplă, din cărămidă, văruiată în alb, cu ferestre mari care simbolizau iluminarea. Uneori, oamenii o numeau capelă, dar nu era o biserică sfințită, după cum subliniaseră metodistii când colectaseră fondurile pentru construcție, cerând donații de la micii țesători și de la meșteșugarii prosperi, care formau cea mai mare parte a congregației lor. Mulți metodisti considerau că ar fi trebuit să se despartă de Biserica Anglicană, dar alții doreau să rămână și să reformeze biserica din interior.

Lui Amos nu-i păsa prea mult de toate acestea. El considera că religia însemna modul în care-ți trăiești viața. Din acest motiv se înfuriase când tatăl său spusese: „Nu fac afaceri ca să hrănesc copiii altora“. Tatăl lui îl considera un tânăr idealist și prost. „Poate că sunt, se gândea el. Poate că și Iisus era.“

Se bucura de animatele discuții despre studiul Bibliei de la sala metodistă, pentru că își putea spune părerea și era ascultat cu politețe și respect, în loc să fie invitat să tacă și să creadă doar ceea ce spuneau clericii sau bărbații mai în vârstă – și chiar tatăl lui. Iar asta era un bonus. Mulți oameni de vârsta lui mergeau la aceste întruniri, așa că sala metodistă era, neintenționat, un fel de club pentru tineretul respectabil. Participau și multe fete drăguțe.

În seara aceea spera să se întâlnească cu o anumită fată – numele ei era Jane Midwinter și, după părerea lui, era cea mai drăguță dintre toate. Se gândea foarte mult la ea când călărea pe la țară, fără să aibă nimic de privit în afară de câmpuri. Și ea părea să-l placă, dar nu era sigur.

Intră în sală, care era cât se poate de diferită de catedrală – probabil, în mod intenționat. Nu existau statui sau picturi, nici vitralii sau argintărie cu bijuterii. Scaunele și băncile erau singurul mobilier. Lumina clară a lui Dumnezeu intra prin ferestre și se reflecta pe pereții văruiți în culori deschise. La catedrală, liniștea sfântă era întreruptă de cântecul corului sau de vreun trântor de cleric, dar aici toată lumea putea să vorbească, să se roage sau să propună un imn. Ei cântau tare, fără acompaniament, așa cum făceau de obicei metodistii. Există o anumită exuberanță în adorația lor, care practic lipsea la slujbele Bisericii Anglicane.

Amos cercetă încăperea și observă, spre încântarea sa, că Jane se afla deja acolo. Pielea ei palidă și sprâncenele negre îi făceau inima să bată mai repede. Purta o rochie din cașmir, în aceeași nuanță delicată de gri ca ochii ei. Dar, din nefericire, locurile aflate de ambele părți ale scaunului ei erau deja ocupate de prietenele

sale.

Amos fu întâmpinat de tatăl ei, conducătorul metodiștilor din Kingsbridge, canonicul Charles Midwinter, un bărbat chipeș și carismatic, cu un păr grizonant, bogat, pe care-l purta lung. Un canonic era un cleric care servea la Capitol, comiteul de conducere al catedralei. Episcopul de Kingsbridge tolera metodismul canonicului Midwinter, deși cu reticență. Amos se gândea că reticența era naturală: era inevitabil ca un episcop să se simtă criticat de o mișcare care spunea că biserica trebuia reformată.

Canonicul Midwinter îi strânse mâna lui Amos și îl întrebă:

– Ce mai face tatăl tău?

– Nici mai bine, nici mai rău, spuse Amos. Își pierde răsuflarea și trebuie să evite să ridice baloturi de pânză.

– Probabil că ar trebui să se retragă și să-ți predea ție

treaba.

– Aș vrea eu.

– Dar e dificil pentru cineva care a fost stăpân atâta timp să renunțe.

Amos era concentrat asupra propriei nemulțumiri și nu luase în considerare faptul că situația ar fi putut să constituie o încercare și pentru tatăl său. Se simți ușor rușinat. Canonicul Midwinter avea un anume fel de a te determina să te privești în oglindă. Era mai mult o povestire decât o predică despre păcat.

Amos se duse mai aproape de Jane și se așeză pe o bancă alături de Rupe Underwood, care era ceva mai în vârstă, având douăzeci și cinci de ani. Rupe confecționa panglici, o afacere bună când oamenii aveau bani de cheltuit; altfel, nu prea profitabilă.

– O să ningă, spuse Rupe.

– Sper că nu. Mâine trebuie să merg la Lordsborough.

– Încalță două perechi de șosete.

Amos nu putea să-și ia câte o zi liberă, indiferent de vreme. Întregul sistem depindea de circuitul materialelor, de care se ocupa el. Trebuia să plece și, dacă era necesar, chiar să riște să înghețe.

Înainte ca Amos să se poată apropia mai mult de Jane, canonicul Midwinter deschise discuția, citind din Beatitudini, din Evanghelia după Matei.

– Binecuvântați sunt cei săraci cu duhul, pentru că a lor este împărăția cerurilor.

Lui Amos această declarație a lui Iisus i se părea mistică și nu reușise niciodată să o înțeleagă. Ascultă cu atenție și se bucură de dispută, cântărind argumentele pro și contra, dar era prea derutat ca să contribuie la discuție. „Mâine, pe drum, asta o să-mi dea prilejul să mă gândesc și la altceva decât la Jane“, își spuse el.

După aceea se servi ceai, cu lapte și zahăr, în căni simple, din argilă, cu farfurioare. Metodiștilor le plăcea ceaiul, o băutură care nu te făcea niciodată să devii violent, stupid sau desfrânat, indiferent câte căni ai fi băut.

Amos se uită după Jane și observă că fata fusese deja abordată de Rupe. Acesta avea un breton blond și lung și, din când în când, scutura din cap ca să-și îndepărteze părul din ochi, un gest care îl irita oarecum pe Amos.

Observă pantofii lui Jane, din piele neagră și sobră, cu o panglică legată într-o fundă în loc de șireturi și cu toc înalt, care o făcea să pară cu câțiva centimetri mai înaltă. Văzu că ea râdea de ceva ce-i spusese Rupe și îl mângâia pe piept, muștrându-l în glumă. Oare îl prefera pe Rupe în locul lui Amos? Spera că nu.

În timp ce aștepta ca Jane să se elibereze, discută cu David Shoveller, cunoscut drept Spade. Acesta avea treizeci de ani și era un țesător foarte talentat, în special pentru haine care se vindeau la prețuri mari. Spade angaja și alți oameni, printre care se numărau și câțiva țesători. La fel ca Amos, purta haine care promovau produsele sale, iar în ziua aceea avea o haină de tweed, dintr-o țesătură gri-albăstruie cu inserții de roșu și galben.

Lui Amos îi plăcea să-i ceară sfatul lui Spade: bărbatul era deștept, fără să fie condescendent. Amos îi spuse despre problema cu firele.

– Este o criză, spuse Spade. Nu doar în Kingsbridge, ci peste tot.

Spade citea ziare și reviste și, prin urmare, era bine informat.

Amos era derutat.

– Cum s-a putut întâmpla așa ceva?

– Ți spun eu, zise Spade. Sorbi din ceaiul fierbinte în timp ce-și aduna gândurile. Există o invenție numită suveica zburătoare. Tragi de un mâner și suveica sare dintr-un capăt în celălalt al gherghelului. Asta îi permite țesătorului să lucreze cam de două ori mai rapid.

Amos auzise despre asta.

– Credeam că nu a prins.

– Aici, nu. Eu le folosesc, dar cei mai mulți țesători din vestul Angliei nu o fac. Ei cred că diavolul însuși mișcă suveica. În orice caz, în Yorkshire este populară.

– Tatăl meu spune că un tip din Yorkshire a cumpărat tot firul la ultima licitație.

– Acum știi de ce. O cantitate dublă de pânză cere o cantitate dublă de fire. Dar noi producem firul pe roata de tors, așa cum se face de nu știu când, probabil dinainte ca Noe să-și construiască arca.

– Deci avem nevoie de mai mulți torcători. Și tu ești în criză de fire?

– Am prevăzut că va apărea această problemă și mi-am creat un stoc. Sunt surprins că tatăl tău nu a făcut același lucru. Obadiah a fost întotdeauna prevăzător.

– Nu mai este, spuse Amos.

Apoi se întoarse, pentru că o văzuse pe Jane că nu mai vorbea cu Rupe și era nerăbdător să o prindă înainte să intervină altcineva. Traversă sala din câțiva pași, ținând în mână cana și farfuria, și spuse:

– Bună seara, Jane!

– Bună seara, Amos. Nu-i așa că a fost o discuție interesantă?

El nu dorea să discute despre Beatitudini.

– Îmi place rochia ta.

– Mulțumesc.

– Are aceeași culoare precum ochii tăi.

Ea își înclină capul într-o parte și zâmbi, într-o postură care lui îi făcea gura să se usuce de dorință.

– Frumos din partea ta că mi-ai observat ochii, spuse ea.

– Este neobișnuit?

– Mulți bărbați habar n-au ce culoare au ochii soțiilor lor. Amos râse.

– E greu de imaginat. Pot să te întreb ceva?

– Da, deși s-ar putea să nu-ți răspund.

– Ai vrea să ieși cu mine?

Ea zâmbi din nou, dar scutură din cap, iar el știu imediat că visurile lui erau condamnate.

– Te plac, spuse ea. Ești dulce.

El nu dorea să fie dulce. Avea sentimentul că fetele nu se îndrăgosteau de băieți care erau dulci.

– Dar nu vreau să mă îndrăgostesc de un băiat care n-are nimic de oferit în afară de speranțe, continuă ea.

El nu știu ce să spună. Nu se vedea pe sine ca neavând altceva decât speranțe și era șocat că ea îl privea în felul acesta.

– Suntem metodiști, așa că trebuie să spunem adevărul, adăugă ea. Îmi pare rău.

Se priviră preț de un moment lung, apoi ea își puse ușor mâna pe brațul lui, într-un gest de simpatie, și se întoarse. Amos se duse acasă.

CAPITOLUL 6

Kit fu trezit la ora cinci de către Fanny, menajera de treisprezece ani. Era slabă, cu tenul pătat și cu părul subțire, ascuns timid sub o bonetă albă și murdară, dar ea se purta frumos cu Kit și îi arăta cum trebuia să facă lucrurile, iar el o adora. O striga Fan.

În dimineața aceea Fan avea vești proaste.

– Domnul Will s-a întors.

– O, nu!

– A ajuns azi-noapte, târziu.

Kit era descurajat. Will Riddick îl ura și se purta urât cu el de câte ori avea ocazia. Când Will plecase la Kingsbridge, Kit îi mulțumise Domnului. Will fusese plecat timp de șase săptămâni binecuvântate, ocupându-se de ceva ce avea legătură cu miliția. Acum, răgazul se terminase.

Will nu se trezea devreme, așa că, probabil, Kit era în siguranță pentru alte câteva ore.

Kit și Fan se îmbrăcară rapid și se deplasară în tăcere prin casa rece și întunecată, luminându-și calea cu o mică torță pe care o ducea Fan. Kit ar fi fost speriat de umbrele din acele camere înalte, dar se simțea în siguranță cu ea.

Prima ei sarcină era să curețe vetrele de la parter, iar a lui, să curețe ghetele; dar lor le plăcea să lucreze împreună, așa că împărțeau ambele sarcini. Scoteau cenușa rece din vetre, frecau feronieria cu o cârpă cu grafit, ca să strălucească, apoi clădeau focurile cu câlți și lemn, pregătindu-le să fie aprinse imediat ce se trezea familia.

În timp ce lucrau, vorbeau cu voce joasă. Familia lui Fan făcuse febră, în urmă cu șase ani, și ea era singurul supra-viețuitor. Îi spusese lui Kit că era foarte norocoasă să aibă slujba aceea. Avea mâncare și haine și un loc în care să doarmă. Nu știa ce s-ar fi întâmplat cu ea altfel.

După ce-i auzise povestea, Kit nu-și mai plângea de milă atât de mult. Până la urmă, el încă avea o mamă.

După ce terminară cu vetrele, porniră pe coridorul cu dormitoare, adunând cizmele, pe care le duseră înapoi în jos, pe scări, până în camera pentru încălziri. Trebuiau să curețe noroiul, să aplice grăsime amestecată cu negru de fum și să lustruiască pielea până când strălucea. Brațele lui Kit deveniră rapid incapabile să suporte efortul, dar Fan îi arătase o modalitate ușoară să obțină luciul: scuișând pe cizme. Oricum, brațele lui erau mult mai slabe decât ale ei și, de obicei, ea termina și treaba lui.

Când familia cobora pentru micul-dejun, se puteau duce în dormitoare. Fiecare avea câte o vatră și o oală de noapte cu capac. Mai întâi, curățau grătarul și pregăteau focul, la fel cum făcuseră în camerele de la parter, apoi Kit ducea jos oalele de noapte, le vărsa la spălător, le spăla și le aducea înapoi în dormitoare, în timp ce Fan făcea paturile și le aranja. Apoi se mutau la următorul dormitor.

În ziua aceea nu reușiră să-și termine treaba.

Necazul apărură în camera lui Will. El era ultimul care se trezea, așa că lăsaseră camera lui la sfârșit. Lucrau rapid de când Kit începuse să se obișnuiască cu treaba și de obicei terminau înainte ca Will să urce înapoi la etaj.

Dar nu și în ziua aceea.

Fan freca fierăria și Kit tocmai luase oala din cameră când intră Will. Era îmbrăcat de călărie, cu cravașa în mână, și, evident, își uitase pălăria, pe care și-o luă din dulap.

Apoi îi observă și scoase un sunet de surprindere, aproape de parcă ar fi fost speriat.

După un moment, își reveni și strigă: – Ce căutați voi doi aici?

Știa foarte bine ce făceau, dar era furios pentru că fusese surprins.

Ei erau atât de speriați, încât Fan răsturnă sticla cu grafit, pătând covorul, iar Kit scăpă oala de noapte, vărsându-i conținutul. Se holbă îngrozit la mizeria pe care o făcuse, o baltă albă cu trei rahați maro în mijloc.

– Idioților! mugi Will.

Când era furios, ochii îi ieșeau atât de mult din orbite, încât arătau de parcă ar fi fost pe punctul să explodeze. Îi apucă pe Kit de braț și îl lovi peste fund cu cravașa. Kit urlă de durere și se zbatu, încercând să scape, dar Will era mult prea puternic.

Apoi îl lovi din nou și Kit scânci de disperare.

– Lasă-l în pace! scrâșni Fan și se aruncă spre Will. Acesta îl trânti pe Kit la podea și o apucă pe Fan.

– O, vrei și tu câteva? spuse el, iar Kit auzi șfichiuitul biciului și pocnitura, când o lovi. Se ridică în picioare și îl văzu pe Will smulgându-i rochia lui Fan și începând să-i biciuiască fundul gol.

Kit își dorea să o apere pe Fan cu tot atâta vitejie pe cât îl apăraseră ea, dar era prea speriat și nu putea face altceva decât să plângă.

O voce nouă rosti:

– Ce naiba se întâmplă aici? Will, ce naiba crezi că faci?

Era fratele lui Will, Roger. Will încetă să o mai bată pe Fan și se întoarse spre el.

– Nu te băga în treaba asta.

– Lasă copiii în pace, bou mare și tâmpit! rosti Roger.

– Dacă nu ai grijă, te biciuiesc și pe tine.

Roger nu părea înspăimântat, deși era mic și slab, în timp ce Will era mare și puternic.

– Ai putea încerca, spuse el zâmbind. Cel puțin, ar fi mai drept decât ce faci acum. Îți place să biciuiești fundul fetițelor?

– Ești un prost nenorocit!

Deși se certau, Kit îl vedea pe Will calmându-se. Se simți extrem de recunoscător față de Roger pentru că-i salvase pe el și pe Fan. Will ar fi putut să-i omoare pe amândoi.

Roger i se adresă lui Will:

– Nu înțeleg de ce îi bați pe amărății ăștia doi, cu toată puterea ta. Sunt doar copii...

– Copiii trebuie să fie pedepsiți, toată lumea spune asta. Asta îi face să fie ascultători. Fetele au nevoie cel mai mult – le transformă în soții respectabile, care-și venerează bărbații.

– Nu știi nimic despre neveste, idiotule. Hai să luăm micul-dejun – s-ar putea să-ți îmbunătățească starea de spirit.

Will privi spre Kit și Fan, iar Kit se cutremură de frică; dar Will nu spuse decât atât:

– Curățați mizeria asta sau vă bat din nou! Cu voci îngrozite, amândoi rostră:

– Da, domnule Riddick.

Will ieși și Roger îl urmă.

Kit alergă la Fan și își îngropă fața în rochia ei, tremurând. Ea își puse brațele în jurul lui și îl îmbrățișă.

– Nu contează, nu contează, spuse ea. Durerea o să treacă într-un minut.

El încercă să fie curajos.

– Cred că deja este mai bine.

Ea îi dădu drumul din îmbrățișare.

– Haide, atunci, spuse ea. Hai să curățăm!

** *

Duminică după-amiază se întâlnește cu mama lui.

După ce se încheia cina familiei Riddick și totul era strâns, servitorii erau liberi până la ora de culcare. Ma îl aștepta, ca de obicei, la ușa din spate a conacului. El se aruncă în brațele ei și o strânse cu înflăcărare, îngropându-și capul în pieptul ei moale. Apoi îi luă mâna și porni să se plimbe prin sat.

Când ajunseră acasă, se așezară la roata de tors, ca în vremurile trecute, doar ei doi. El îi dădea turtele de lână dărăcită și ea le introducea în mecanism, în timp ce învârtea roata. Pe podea se aflau fusuri cu fir tors și Kit spuse:

– Ai făcut o mulțime, Amos va fi încântat.

– Povestește-mi ce-ai mai făcut, îi spuse ea.

În timp ce lucrau, el îi povesti despre tot ce se întâmplase în cursul săptămânii: treburile pe care le făcuse, mâncarea pe care o mâncase, momentele în care fusese fericit și cele în care fusese speriat. Ea se supără atât de tare din cauza lui Will Riddick, încât Kit începu rapid să-i povestească despre Fan și despre cât de amabilă era. El o iubea, îi spuse el, iar când aveau să fie mari, voia să se însoare cu ea.

Ma zâmbi.

– Vom vedea, îi spuse ea. Obişnuiai să spui că te vei însura cu mine.

– Asta este o prostie. Nu te poți căsători cu mama ta. Toată lumea știe asta.

– Tu nu știai pe vremea când aveai trei ani.

Faptul că vorbea cu ea duminicile îl făcea să se simtă mai bine în restul săptămânii. Îl ura pe Will, dar cei mai mulți oameni din casă nu erau nici amabili, nici cruzi, iar Roger și Fan erau de partea sa. Pe Roger îl venera.

În timp ce-i povesti lui Ma cum curăța și lustruia, se simți ca un adult, mai ales atunci când ea îi spuse:

– Vai, dar ești un adevărat bărbat!

După-amiază zbură foarte repede. Ma avea de obicei o mică tratație pentru el: o felie de șuncă, o cană de lapte proaspăt, o portocală. În ziua aceea îi dădu o bucată de pâine prăjită cu miere.

Gustul acesteia îi rămase în gură în timp ce se întorceau la conac, seara. În timp ce se apropiau, înțelese că n-avea s-o mai vadă pe mama lui pentru încă o săptămână și începu să plângă.

– Haide, acum, îi spuse ea. Ai aproape șapte ani. Trebuie să te porți ca un bărbat, pentru că asta ești.

El făcu un efort uriaș, dar lacrimile continuau să îi curgă.

La ușa din spate se agăță de ea. Ma îl îmbrățișă preț de un moment lung, apoi se desprinse din brațele lui, îl împinse prin ușă și o închise în urma lui.

** *

În diminețile de luni, treaba lui Kit era să curețe și să lustruiască șeile și celelalte echipamente de călărie. Unele din- tre acestea se murdăreau în timp ce erau folosite și toate trebuiau frecate cu untură, pentru ca pielea să se mențină suplă și impermeabilă. Kit făcea această treabă în spălătorie, în timp ce Fan mătura covoarele la etaj. Șeile erau grele, iar Kit trebuia să le care una câte una prin curtea grajdului.

Nu-i plăceau caii. Aceștia îl speriau. Pe părinții săi nu-i văzuse niciodată călărind un cal.

Moșierul și fiii săi aveau în grajd zece animale. Moșierul Riddick se deplasa într-o cabrioletă, o căruță cu două roți, cu acoperiș de pânză, trasă de un ponei solid. Atât parohul George, cât și domnul Roger aveau cai lor, o

iapă mare pentru paroh și un armăsar cu picior ușor pentru Roger. Will prefera caii de vânătoare masivi și rapizi și avea doi, unul dintre ei achiziționat recent, un armăsar întunecat, numit Steel1. Mai existau și patru cai de tras la căruță.

Kit avea în mâini o legătură de hamuri din piele când păși în curte și-l văzu pe Steel stând lângă scara de încălecat. Un valet bătrân, numit Nobby, ținea frâul ca să mențină animalul nemișcat. Era o sarcină dificilă: calul se împotriva, scuturând din cap de parcă ar fi vrut să arunce frâul. Avea ochii mari, dinții dezveliți și urechile date pe spate. Coada lui biciuia aerul rapid, iar picioarele din față îi erau încordate, de parcă ar fi vrut să sară înainte.

1 Oțel

Kit traversă curtea, ocolind larg animalul.

Will se afla pe scara de încălecat cu un picior în scări și cu frâul în mâini, gata să încalece, iar Roger îl privea.

– Eu l-aș conduce pe pajiște, la pas mic, pentru câteva minute, ca să-l calmez, spuse Roger. Este într-o dispoziție proastă.

– Prostii, spuse Will, e doar foarte vioi. Vrea să fie călă- rit în forță preț de o jumătate de oră. Asta o să-l calmeze. Își aruncă piciorul peste spinarea calului și adăugă: Deschide poarta, Nobby!

De îndată ce Nobby dădu drumul frâului, Steel începu să pășească nervos în lateral. Will trase de frâu, strigând:

– Stai locului, diavole!

Calul îi ignoră ordinele și păși în spate.

Dintr-odată, calul ajunse lângă Kit.

– Ai grijă, Kit! strigă Roger.

Îngrozit, Kit îngheță.

Trăgând de frâie, Will aruncă o privire peste umăr, în spate, și strigă:

– Dă-te dracului din drum, băiat stupid!

Kit se întoarse, făcu doi pași și alunecă pe o grămadă de bălegar, scăpând hamurile și căzând la pământ. Îl văzu pe Roger alergând spre el, dar picioarele din spate ale lui Steel erau mai aproape. Will țipa incoerent și lovea cu cravașa, iar Nobby încerca să apuce frâul, dar calul continua să se apropie.

Cu Steel aproape deasupra lui, Kit se ridică în coate și în genunchi. Apoi văzu piciorul lui Steel zburând spre el. Potcoava de fier îl lovi pe Kit în cap.

Urmă o durere îngrozitoare, apoi leșină.

** *

Următorul lucru de care deveni conștient fu o durere de cap agonizantă. Nimic, în scurta lui viață, nu-l duruse atât de tare. În același timp, auzi o voce bărbătească rostind:

– Băiatul e norocos că e în viață.

Când începu să scâncească din cauza durerii, aceeași voce spuse:

– Își vine în fire.

Kit deschise ochii și îl văzu pe Alec Pollock, chirurgul, în haina lui uzată și neagră, cu coadă.

– Mă doare capul, suspină Kit.

– Ridică-te în fund și bea asta, spuse Alec. Este Godfrey's Cordial. Conține laudanum, care-ți va ameliora durerea.

Un alt bărbat se apropie de pat și Kit recunoscă părul blond și fața roz a lui Roger, care-i puse brațul pe după umeri și, cu blândețe, îl ridică în șezut. Mișcarea îi accentuă și mai mult durerea de cap.

Alec îi duse o cană la gură, spunând:

– Ai grijă să nu verși din ea – laudanumul este scump. Kit bău. El nu știa ce este laudanumul, dar băutura părea să fie lapte cald. Poate că Alec pusese ceva în ea, ca zahărul în ceai.

– Întinde-te pe spate acum și stai cât poți de nemișcat.

Kit făcu ce i se spusese. Capul încă îl dureau, dar se simțea mai calm și se opri din plâns.

– Știi ce s-a întâmplat cu tine? îl întrebă Alec.

– Am scăpat toate hamurile! N-am vrut, îmi pare rău!

– Și apoi, ce s-a întâmplat?

– Cred că m-a lovit Steel.

– E bine că-ți amintești. Cum îți mai simți capul acum? Kit fu surprins să constate că durerea de cap se redusese. – Nu la fel de rău pe cât era.

– Este efectul băuturii pe care ți-am dat-o.

– Voi avea necazuri pentru că am scăpat hamurile? Roger spuse:

– Nu, Kit. Nu vei avea necazuri. Nu a fost vina ta.

– O, bine.

– Acum, ascultă-mă, spuse Alec. Aș vrea să îți explic ceva.

– Da, domnule.

– Osul din capul tău se numește craniu. Cred că lovitura lui Steel a provocat în el o mică crăpătură. Se va vindeca dacă vei putea să stai nemișcat în următoarele șase săptămâni.

Șase săptămâni însemnau un timp atât de lung, încât Kit abia dacă se putea imagina făcând asta.

– Fan îți va aduce de mâncare, iar când ai nevoie să te ușurezi, îți va aduce o oală specială, pe care poți să o folosești fără să te dai jos din pat.

Kit privi în jurul său pentru prima dată. Acela nu era dormitorul mohorât, din pod, pe care îl împărțea de obicei cu Platts și Cecil. Acolo, cearșafurile erau cenușii, iar pereții erau vopsiți în verde. Camera aceea avea tapet cu model floral, iar cearșafurile erau albe. – Unde mă aflu? spuse el.

– Acesta este dormitorul pentru oaspeți, spuse Roger.

– La conac?

– Da.

– Pentru ce sunt aici?

– Pentru că ai fost rănit. Trebuie să stai nemișcat până când vei fi bine din nou.

Kit se simțea inconfortabil. Era tratat ca un oaspete. Se întreba ce credea despre asta moșierul. Spuse temător:

– Dar trebuie să curăț cizmele!

Roger râse.

– Fanny o să facă asta.

– Fan nu poate să o facă. Are deja prea mult de lucru.

– Nu-ți face griji, Kit, spuse Roger. Vom rezolva lucrurile și Fanny va fi în regulă.

Roger părea să creadă că era ceva amuzant în anxietatea lui Kit, așa că băiatul nu mai spuse nimic.

Se gândi apoi la altceva.

– Pot merge să-mi văd mama?

– Cu siguranță, nu, răspunse Alec. Nicio mișcare inutilă.

– Dar mama ta poate veni să te vadă, adăugă Roger. Mă voi asigura de asta.

– Da, vă rog, spuse Kit. Chiar vreau să o văd, vă rog.

Amos visa că se afla într-o discuție intensă, intimă, cu Jane Midwinter. Capetele lor erau excitant de apropiate, vorbeau cu voce joasă, iar subiectul conversației lor era ceva deosebit de personal. Avea un sentiment cald, de fericire. Apoi Rupe Underwood veni în spatele lui și încercă să-i atragă atenția. Amos nu dorea să pună capăt acestui moment special cu Jane și, la început, îl ignoră pe Rupe, dar acesta îl scutură de umăr. Atunci știu că visa, dar își dorea atât de tare ca visul să continue, încât încercă să ignore scuturatul. Nu funcționa și părăsi visul cu tristețea unui înger alungat care cade spre pământ.

– Amos, trezește-te! auzi apoi vocea mamei lui.

Era încă întuneric. În mod normal, mama lui nu-l trezea dimineața. Întotdeauna se trezea la timp pentru orice ar fi avut de făcut și de obicei părăsea casa în timp ce ea încă era în pat. Și, oricum, își aminti el, în ziua aceea era duminică.

Deschise ochii și se ridică în șezut. Ea stătea în picioare lângă pat, cu o lumânare, complet îmbrăcată.

– Cât e ceasul? întrebă el.

Ea începu să plângă.

– Amos, dragul meu fiu, începu ea, tatăl tău a murit. Prima lui reacție fu să se îndoiască.

– Dar era bine aseară, la cină...

– Știu.

Ea își șterse nasul cu mâneca, ceva ce n-ar fi făcut niciodată în circumstanțe normale.

Asta îl convinse.

– Ce s-a întâmplat?

– M-am trezit, nu știu de ce. Poate că a făcut vreun zgomot... sau poate că, pur și simplu, am știut.

Am vorbit cu el, dar nu mi-a răspuns. Am aprins lumânarea de la capul patului ca să-l pot vedea. Era întins pe spate, cu ochii deschiși, holbându-se spre tavan. Nu mai respira.

Pe Amos îl izbi înțelegerea faptului că a te trezi alături de un cadavru putea fi o experiență îngrozitoare.

– Sărmana mamă! zise el luându-i mâna.

Ea dorea să-i spună întreaga poveste.

– Am chemat-o pe Ellen și i-am spălat trupul.

Amos se gândi că trebuia să fi făcut asta în mare liniște; dar, oricum, el dormea adânc.

– L-am înfășurat într-un giulgiu și i-am pus bănuți pe pleoape ca să-i închidă ochii. Apoi m-am spălat și m-am îmbrăcat. Și am venit să-ți spun și ție.

Amos își aruncă păturile de pe el și se ridică în picioare, în cămașă de noapte.

– Vreau să-l văd.

Ea aprobă din cap, de parcă ar fi fost de așteptat. Traversară împreună casa până la dormitorul părinților. Tatăl lui era întins pe patul cu patru coloane, cu capul pe o pernă albă, imaculată, cu părul pieptănat, cu trupul acoperit de o pătură care-l învelea strâns, mai îngrijit în moarte decât fusese în viață. Amos auzise oamenii spunând despre câte un cadavru că arăta atât de bine, încât părea să fie încă în viață, dar nu era cazul acum. Tatăl lui era dus și Amos privea o formă goală, iar acest lucru era cumva îngrozitor de evident. Amos n-ar fi putut

să spună ce anume era cu fața lui, de îi lăsa această impresie, dar nu exista loc de îndo- ieli. Moartea era inconfundabilă.

Fu cuprins de un sentiment de tristețe atât de puternic, încât izbucni în plâns. Suspinând puternic, vărsă un potop de lacrimi. În același timp, o parte a minții lui se întreba de ce se simțea așa. Tatăl lui fusese aspru și lipsit de generozitate cu el, tratându-l ca pe un cal de tras la căruță, ca pe un ani- mal de povară, valoros doar pentru utilitatea lui. Și totuși era îndurerat, plângând incontrolabil. Își șterse fața în mod repetat, dar lacrimile continuau să-i curgă.

Când furtuna se potoli, în sfârșit, mama lui spuse:

– Acum, îmbracă-te și vino la bucătărie pentru o ceașcă de ceai. Sunt multe de făcut, iar lucrul acesta ne va ajuta să suportăm pierderea.

El încuviință din cap și se lăsă condus afară din cameră. Întors în propriul său dormitor, începu să se îmbrace. Fără să se gândească prea mult, începu să-și pună hainele de fiecare zi, apoi trebui să și le scoată și să înceapă din nou. Alese o haină gri-închis, cu vestă și guler negru. Rutina de a lega șire- turi și de a încheia nasturii îl calmă, astfel că, în momentul în care își făcu apariția în bucătărie, controlul îi revenise.

Se așeză la masă. Mama lui îi dădu o ceașcă de ceai și îi spuse:

– Trebuie să ne gândim la înmormântare. Mi-ar plăcea ca slujba să aibă loc la catedrală. Tatăl tău a fost o persoană importantă în Kingsbridge, merită asta.

– Să-l întreb pe episcop? – Dacă vrei...

– Desigur.

Ellen așeză în fața lui Amos o farfurie cu pâine prăjită unsă cu unt. El nu se gândise că ar putea să mănânce ceva, dar mirosul îl făcu să-i lase gura apă. Luă o felie și o mâncă repede, apoi spuse:

– Ce facem cu priveghiul?

– Ellen se poate ocupa de asta.

– Poate cu puțin ajutor suplimentar, adăugă Ellen.

– Dar voi avea nevoie de niște bani din seif, spuse mama lui.

– Mă voi ocupa de asta, zise Amos. Știu unde este cheia. Mai mâncă o felie de pâine prăjită.

Zâmbind vag, ea spuse:

– Acum sunt banii tăi, presupun. La fel și afacerea.

– Întrucât am doar nouăsprezece ani, îmi închipui că sunt ale tale, cel puțin până împlinesc douăzeci și unu de ani. Ea ridică din umeri.

– Tu ești bărbatul în casă.

Chiar era – mai curând decât se așteptase. Fusese multă vreme nerăbdător să preia conducerea, dar acum nu simțea nicio emoție și nicio satisfacție. Mai degrabă era intimidat de perspectiva de a conduce întreprinderea fără să beneficieze de cunoștințele și experiența tatălui său.

Se întinse după o altă felie de pâine prăjită, dar se terminase.

Afară apăreau zorii. Mama sa spuse:

– Ellen, dă ocol casei și asigură-te că toate perdelele sunt trase. Va fi un semn pentru trecători că în casă a avut loc un deces. Eu voi acoperi oglinzile, spuse ea.

Și acesta era un obicei, deși Amos nu înțelegea de ce.

– Trebuie să începem să le spunem oamenilor, zise el. Se gândea la primar și la editorul de la Kingsbridge Gazette. Probabil că ar trebui să merg acum să vorbesc cu episcopul, dacă nu e prea devreme.

– El va considera un gest de politețe faptul că a fost informat primul, spuse mama lui. Este sensibil la genul

acesta de lucruri.

Amos își puse o pelerină și ieși afară în dimineața rece de duminică. Casa tatălui său – acum, casa lui – se afla pe High Street. Merse până la intersecția dintre High Street și Main Street, centrul comercial al orașului, cu cele patru colțuri ale sale, ocupate de piața de lână, Sala Breslelor, sala de întruniri și teatrul din Kingsbridge. Acolo coti pe Main Street și merse în jos, pe lângă catedrală. Cimitirul acesteia se afla pe latura de nord. În curând, trupul tatălui său avea să zacă acolo, dar sufletul lui se afla deja în Rai.

Palatul episcopului, aflat peste drum de Bell Inn, era o clădire măreață, cu ferestre înalte și un portal elaborat, toate construite din piatră de la cariera care îi aprovizionase pe constructorii catedralei. Amos o recunoscuse pe menajera de vârstă mijlocie, Linda Mason, care îl conduse în sala mare.

– Bună dimineața, Linda, trebuie să-l văd pe episcop.

– Se odihnește după slujba de dimineață, spuse ea. Pot să-i transmit despre ce e vorba?

– Tatăl meu a murit în cursul nopții.

– O! Amos, îmi pare rău.

– Mulțumesc.

– Îi voi comunica episcopului că ești aici. Ia loc lângă foc. El își trase un scaun în apropierea focului și aruncă o privire în jurul său, în sală. Era decorată cu gust, în culori deschise, cu nenumărate picturi care înfățișau peisaje. Nu existau imagini religioase, probabil pentru că acestea aduceau puțin a catolicism.

Un minut mai târziu, apărură fiica episcopului, Elsie. Amos zâmbi, încântat să o vadă. Era o fată deșteaptă și voluntară și plănuiau împreună școala de duminică. Îi plăcea de ea, deși nu avea alura irezistibilă a lui Jane Midwinter. Elsie era destul de comună, având gura și nasul prea mari, dar – după cum remarcă acum – zâmbetul ei era încântător.

– Bună dimineața, domnule Barrowfield, ce cauți aici? îl întrebă ea.

– Am venit să-l întâlnesc pe episcop. Tatăl meu a murit. În semn de simpatie, ea îi strânse brațul.

– Ce trist pentru tine... Și pentru mama ta.

El încuviință din cap.

– Au fost căsătoriți timp de douăzeci de ani.

– Cu cât petreci mai mult timp împreună, cu atât mai rău trebuie să fie.

– Presupun că da. Nu te-am văzut de câteva zile. Ce noutăți ai despre școala de duminică?

– Oamenii par să creadă că voi fi doar eu, într-o cameră mică, învățând doisprezece copii să citească. Vreau să fac mai mult de atât – să am mai mulți copii, poate o sută, și să-i învăț și să scrie, și să socotească. Și trebuie să le oferim o tratație ca să-i atragem – poate niște prăjituri la final.

– Sunt de acord. Când putem începe?

– Nu știu cu precizie, dar în curând. Iată că vine tatăl meu.

Episcopul cobora pe scara mare, în ținută completă de duminică. Elsie spuse:

– Tată, Amos Barrowfield este aici. Tatăl lui, Obadiah, a murit.

– Mi-a spus Mason. Episcopul îi strânse mâna lui Amos. O zi tristă pentru tine, domnule Barrowfield, spuse el cu o voce răsunătoare, de parcă predica. Dar putem să ne consolăm unul pe altul conștientizând faptul că tatăl tău este acum cu Hristos, ceea ce este mult mai bine, după cum ne spune apostolul Pavel.

– Mulțumesc, Eminența Voastră, răspunse Amos. Mama mea dorea ca să fiți prima persoană care află.

– Ce atent din partea ei!

– Și m-a rugat să vă întreb dacă serviciul funerar poate să fie ținut la catedrală.

– Așa cred. Un consilier municipal – și om care venea regulat la biserică – are dreptul la așa ceva. Trebuie să veri- fic cu confrății mei clerici, dar nu întrevăd nicio problemă.

– Mama mea se va simți mult consolată.

– Bine. Și acum, trebuie să conduc rugăciunile casei. Vino, Elsie.

Episcopul și fiica lui intrară în sufragerie, iar Amos se descurcă să iasă singur pe ușa din față.

** *

Două zile mai târziu, împreună cu cinci țesători, toți purtând pălării negre, Amos însoți sicriul de acasă, de-a lungul High Street și apoi în jos pe Main Street, până la catedrală, unde îl așezară cu toții pe niște capre înălțate în fața altarului.

Amos fu surprins de mulțimea din navă. Veniseră mai mult de o sută de oameni, poate chiar două sute. Jane se afla printre ei, ceea ce-i făcea plăcere.

Amos avea sentimente amestecate în legătură cu catedrala. Metodistilor le dispăcea pompa bisericii tradiționale, robele și ornamentele incrustate cu pietre prețioase; ei preferau să țină slujbele într-o cameră simplă, cu decorațiuni elementare. Atenția era îndreptată către ceea ce se întâmplă în mintea credinciosului. În ciuda acestui lucru, Amos se simțea întotdeauna impresionat de stâlpii măreți ai catedralei și de bolțile sale plutitoare. Singurul lucru care-i dispăcea cu adevărat la Biserica Angliei era atitudinea sa dogmatică. Clerul considera că el ar fi trebuit să creadă ceea ce i se spunea să creadă, în timp ce metodistii îi respectau dreptul de a avea propria părere.

Biserica avea aceeași atitudine ca și tatăl lui, care zăcea acum în coșciug.

În sfârșit, se eliberase de tirania tatălui său, se gândea el în timp ce începea slujba, dar această libertate îi aducea și anxietate. Trebuia să se afle la Kingsbridge ca să discute cu clienții și să cumpere lână, prin urmare avea nevoie de cineva care să-i preia turele. Plănuia să facă stocuri de materiale, astfel încât să nu fie dezechilibrat de eventuale crize, dar asta nu era un lucru simplu, pentru că trebuia să cumpere când prețurile aveau să fie scăzute. Ar fi vrut să-și extindă afacerea, dar nu știa unde ar fi putut să găsească mai mulți meșteșugari, mai ales torcători. „Am nevoie de ajutor, se gândi el, mai ales acum, când bătrânul nu mai este. Nu mă așteptam la asta.“

Era atât de absorbit de îngrijorările sale, încât sfârșitul slujbei îl surprinse și avu nevoie de un moment ca să înțeleagă că trebuia să ridice sicriul.

Îl purtară pe Obadiah în lungul navei, îl scoaseră prin marea ușă de vest și ocoliră spre latura nordică a bisericii, unde se afla cimitirul. Continuară pe lângă mormântul monumental al abatelui Philip, călugărul al cărui nume era legat de construcția catedralei, în urmă cu mai bine de șase sute de ani. Apoi se opriră la un mormânt proaspăt săpat.

Vederea gropii adânci și a mormanului de pământ afânat care se înălța alături îl șocă profund pe Amos. Nu era nimic neobișnuit sau neașteptat în această priveriște; ceea ce-l șoca era gândul că trupul tatălui său avea să zacă în groapa aceea rece și noroioasă, până în ziua Judecății de Apoi.

Fără nicio altă rugăciune, coborâră coșciugul în mormânt.

Amos luă o mână de pământ din morman. Preț de un moment, rămase în picioare la marginea gropii, privind în jos, șocat de sumbra finalitate a ceea ce era pe cale să facă. Apoi împrăștie peste coșciug pământul pe care-l ținea în mână. Când se termină totul, se întoarse.

Mama lui, suspinând zgomotos, făcu același lucru, apucând o mână de pământ și aruncând-o peste coșciug. Apoi se îndepărtă nesigură. În timp ce alți participanți la înmormântare stăteau la coadă așteptând să le vină rândul, mama îl apucă pe Amos de braț și îi spuse:

– Du-mă acasă.

Ellen pregătise casa pentru o mare adunare. Pe hol se afla un butoi de bere, împreună cu zeci de căni de lut, iar masa din sufragerie era acoperită de platouri cu prăjituri, tarte, plăcinte cu brânză și pâine îndulcită cu melasă. La etaj, salonul fusese pregătit pentru cei mai importanți oaspeți, iar acolo existau sherry, vin de Madeira și un vin roșu, alături de cele mai rafinate gustări: pateuri de vânat, pește sărat, plăcintă de iepure și creveți.

Văzând toate acestea, mama lui încercă să se adune. Își scoase paltonul și se apucă să așeze totul astfel încât să arate perfect. Amos se pregăti să întâmpine oaspeții, iar după vreo două minute, începură să sosească

primii. Strângea mâini, le mulțumea oamenilor pentru condoleanțe, îi îndemna pe oaspeții obișnuiți să se servească singuri cu bere și îi dirija pe musafirii speciali la etaj, inclusiv pe canonicul Midwinter și pe Jane. Începea să se simtă ca un țesător, repetând aceleași acțiuni iar și iar, până când deveniră toate simple automatisme.

Toată lumea vorbea despre Franța. Revoluționarii îl decapitaseră pe regele Ludovic al XVI-lea și apoi declaraseră război Angliei. Spade le spuse că cea mai mare parte a armatei regulate britanice se afla fie în India, fie în Caraibe. Miliția din Shiring făcea, de acum, exerciții în teren în fiecare zi, în împrejurimile orașului Kingsbridge.

Amos era dornic să discute cu Jane și, când oaspeții începură să plece, o căută. Se gândea că ea ar fi putut să îl ia ceva mai în serios acum, când era proprietarul unei afa- ceri. Era o fire practică, ceea ce reprezenta un lucru bun la o nevastă, își spunea el, chiar dacă nu era foarte romantic.

Se duse la etaj și o găsi pe palier. Rochia ei era confecționată dintr-un flanel negru, lucios, care era surprinzător de strălucitor alături de părul ei negru.

– Te-am visat, îi spuse el încet, pentru ca ceilalți să nu-l poată auzi.

Ea îl privi cu ochii aceia gri și, ca întotdeauna, el se simți neajutorat.

– Un vis frumos, întrebă ea. Sau un coșmar?

– A fost foarte frumos. Doream să nu se mai termine. Ea deschise ochii larg, având pe față o expresie uluită.

– Sper că te-ai comportat respectabil în visul acela.

– O, da. Doar stăteam de vorbă, așa cum facem acum, dar era... nu știu. Perfect.

– Despre ce discutam?

– Nu sunt sigur, dar părea să fie despre ceva la care țineam amândoi.

– Îmi închipui... Ea ridică din umeri. Cum s-a terminat? – M-am trezit.

– Asta□i problema cu visele.

La fel ca întotdeauna când era cu ea, își dorea să nu fi vorbit, ca să se poată concentra să o privească. Ea nu trebuia să facă nimic: îl vrăjise fără să încerce.

– Lumea mea s-a întors cu fundul în sus de când am vor- bit ultima dată cu tine, îi spuse el.

– Îmi pare foarte rău pentru tatăl tău.

– Deși ne-am certat destul de mult în ultimul an, sunt surprins de cât de trist mă simt pentru că l-am pierdut.

– Așa se întâmplă cu cei din familie. Chiar dacă-i urăști, tot îi iubești.

El se gândi că era o remarcă înțeleaptă, în genul celor pe care le-ar fi spus tatăl ei.

Nu știa cum să pună întrebarea pe care ar fi vrut să i-o adreseze. Se decise să treacă direct la subiect.

– Ai vrea să ieși cu mine?

– Deja m-ai întrebat asta, spuse ea. Iar eu ți-am răspuns. Era descurajant, dar, pe de altă parte, nu era chiar o respingere directă.

– Mă gândeam că este posibil să te fi răzgândit, îi spuse el.

– De ce să mă fi răzgândit?

– Pentru că nu mai sunt un băiat care nu are nimic de oferit în afară de speranțe. Ea se agită.

– Dar ești.

– Nu, zise el scuturând din cap. Dețin o afacere profita- bilă. Și am o casă. Aș putea să mă însor și mâine.

– Dar afacerea ta a acumulat datorii mari.

El nu se aștepta la asta. Făcu un pas în spate, de parcă fusese amenințat.

– Datorii? Nu, nu-i adevărat.

– Tatăl meu spune că este.

Amos era uluit. Canonical Midwinter nu răspândea bârfe aiurea.

– Cum așa? zise el. Cât de multe? Către cine?

– Nu știi?

– Încă nu știu.

– Nu pot să-ți spun de ce și nici nu știu câți bani au fost împrumutați, dar știu cui îi ești dator: consilierului Hornbeam. Amos era nedumerit. Îl cunoștea pe Hornbeam, desigur; toată lumea îl cunoștea. Acesta venise la priveghi și Amos îl văzuse discutând cu prietenul lui, Humphrey Frogmore, cu un minut în urmă. Hornbeam venise la Kingsbridge în urmă cu cincisprezece ani. Cumpăraseră afacerea cu haine care-i aparținuse socrului canonicului Midwinter, consilierul Drinkwater, și o transformase în cea mai mare întreprindere din oraș. Obadiah îl respectase ca pe un om de afaceri priceput, dar fără să-l placă prea mult.

– De ce ar fi împrumutat tatăl meu bani de la el? De la oricine?

– Nu știu. Amos privi în jur, căutând cu privirea un bărbat înalt, agitat, îmbrăcat în haine sobre, dar scumpe, cu o perucă de un șaten-deschis, cărlionțată, singura concesie pe care o făcea vanității sale.

– A fost aici, dar sunt sigură că a plecat deja, spuse Jane.

– Mă duc după el.

– Amos, așteaptă!

– De ce?

– Pentru că nu este un om amabil. Când vei discuta cu el despre asta, ar trebui să fii înarmat cu toate informațiile.

Amos se forță să rămână nemișcat și să gândească.

– Ai perfectă dreptate, spuse el după un moment. Mulțumesc.

– Așteaptă până după plecarea tuturor oaspeților. Ajut-o pe mama ta să pună casa în ordine. Află adevărul despre finanțele tale. Și, pe urmă, du-te să discuți cu Hornbeam.

– Este exact ceea ce am să fac, spuse Amos.

Jane plecă împreună cu tatăl ei, dar unii dintre oaspeți mai zăboviră, împiedicându-l pe Amos să facă ceea ce avea nevoie urgentă să facă. Un grup de la parter părea hotărât să rămână până când butoiul se golea. Mama lui Amos și Ellen începură să curețe locul în jurul lor, îndepărtând vesela folosită și mâncarea rămasă. Apoi, în sfârșit, Amos le ceru politicoșii ultimilor străini să meargă acasă.

După aceea se duse în birou.

În cele două zile care trecuseră de la moartea tatălui său, fusese prea ocupat cu pregătirile pentru înmormântare ca să se uite în registre. Acum își dorea să-și fi făcut timp pentru asta.

Biroul îi era la fel de familiar ca orice altă parte a casei, dar acum își dădea seama că nu știa unde să găsească lucrurile importante. Existau facturi și chitanțe în sertare, dar și în cutii așezate pe jos. Un jurnal conținea nume și adrese din Kingsbridge și din alte părți, fără să indice dacă persoanele respective erau clienți, furnizori sau orice altceva. Într-un dulap se aflau câteva registre grele, unele așezate în picioare și altele culcate, toate fără titluri. De câte ori îi adresase tatălui său întrebări despre bani, i se răspunsese că nu trebuia să-și bată capul cu asta până când nu împlinea douăzeci și unu de ani.

Începu cu registrele, alegând unul la întâmplare. Nu era dificil de înțeles. Prezenta banii primiți și banii plătiți zi de zi, precum și totalurile de la sfârșitul fiecărei luni. În cele mai multe luni, chitanțele de încasări depășeau

cheltuielile, așa că se realiza un profit. Ocazional, existau și pierderi. Întorcând prima pagină, observă că era datată în urmă cu șase ani.

Găsi apoi registrul cel mai recent. Verificând totalurile lunare, observă că chitanțele de încasări totalizau, de obicei, mai puțin decât costurile. Se încruntă. Cum era posibil un asemenea lucru? Căută în urmă, în ultimii doi ani, și descoperi că pierderile crescuseră treptat. Dar existau câteva chitanțe cu o valoare mare, care fuseseră etichetate misterios: „Din contul H“. Acestea prezentau sume rotunde – zece lire, cincisprezece lire, douăzeci de lire –, dar fiecare dintre ele echilibra, aproximativ, deficitul din cele câteva luni anterioare. Și mai erau mici sume regulate marcate ca: „Int. 5%“.

Se creiona treptat o imagine și aceasta era, într-adevăr, îngrijorătoare.

Având o presimțire sumbră, întoarse pagina din spate și descoperi o coloană scurtă, cu titlul: „Contul H“. Începea în urmă cu optsprezece luni. Fiecare intrare corespundea unei intrări din înregistrările lunare. Cele mai multe dintre numerele de pe pagina din spate erau negative.

Amos era îngrozit.

Tatăl lui pierduse bani timp de doi ani. Se împrumutase ca să-și acopere pierderile. Două intrări pozitive pe pagina din spate demonstrau că plățise o parte din banii datorăți, dar fusese obligat, curând, să se împrumute din nou.

„Int.“ însemna dobândă și „H.“ trebuia să fie Hornbeam. Jane avusese dreptate.

Totalul scris la baza paginii din spate era de o sută patru lire, treisprezece șilingi și opt pence.

Amos era devastat. Crezuse că moștenise o afacere viabilă, dar se trezise cu o datorie masivă. O sută de lire era prețul de achiziție al unei case bune în Kingsbridge.

Trebuia să plătească tot ce datora. Pentru Amos, era rău și rușinos să datoreze bani și să nu-i plătească înapoi. Cu greu ar fi putut trăi cu el însuși dacă devenea genul acela de persoană.

Dacă putea să transforme pierderile într-un profit modest de o liră pe lună, tot i-ar fi trebuit aproape nouă ani ca să-și plătească datoria – și asta s-ar fi putut întâmpla fără să cumpere mâncare pentru el și mama lui.

Asta explica răutatea și discreția exagerată a tatălui său din ultimii ani. Obadiah își ținea ascunse pierderile – poate în speranța că putea răsturna cursul afacerii, deși părea să fi făcut prea puțin în acest sens. Sau poate că boala, care se arătase sub forma unei respirații tot mai îngreunată, îi afectase cumva și mintea.

Amos avea să afle mai multe de la Hornbeam. Dar nu putea să-i adreseze, pur și simplu, întrebări. Avea nevoie să-l asigure că datoria urma să fie plătită cât se putea de repede. Pe Hornbeam trebuia să-l impresioneze hotărârea lui.

Și nu trebuia să-și facă griji doar pentru Hornbeam. Probabil că și alți oameni de afaceri din Kingsbridge aveau să stea cu ochii pe el. Cunosându-l pe tatăl lui și văzând că Amos se dovedise un asistent competent, aveau să îl privească toți cu amabilitate, cel puțin la început. Dar dacă el începea prin a da faliment, prietenia lor s-ar fi diluat. Era important ca toată lumea să afle cât de intens muncea Amos ca să plătească datoriile tatălui său.

Avea să fie Hornbeam înțelegător, în ciuda atitudinii sale severe? Încercase să-l ajute pe Obadiah să facă față dificultăților afacerii, ceea ce era un semn bun – deși îi pretinsese dobândă, desigur. Și el îl cunoștea pe Amos încă din copilărie, ceea ce trebuia să conteze cumva.

Înarmat cu aceste gânduri optimiste, Amos părăsi biroul pe ușa dinspre stradă și se îndreptă spre reședința lui Hornbeam.

Aceasta se afla la nord pe High Street, în apropierea bisericii St Mark, într-un fost cartier sărac, unde vechile terase ieftine fuseseră demolate pentru a face loc unor case noi mai mari, cu grajduri. Casa lui Hornbeam avea ferestre simetrice și un portal cu coloane de marmură. Amos își amintea că tatăl său spunea că Hornbeam angajase un arhitect ieftin din Bristol, căruia îi dăduse o carte cu proiectele lui Robert Adam, cerându-i o versiune ieftină a unui palat clasic. Pe o latură și ușor în spatele clădirii principale, se afla curtea grajdurilor, unde un grăjdar înfrigurat spăla o trăsură.

Un valet îi deschise ușa. Avea un aer lugubru și, când Amos întrebă de consilierul Hornbeam, bărbatul spuse cu o voce de înmormântare:

– Să văd dacă este acasă, domnule.

Pășind înăuntru, Amos simți imediat atmosfera casei: întunecată, formală, strictă. În sală, un ceas înalt ticăia sonor și câteva scaune cu spătarul drept, confecționate din stejar lustruit, ofereau un confort redus. Nu exista niciun covor. Deasupra unei vetre reci, într-o ramă aurită, se afla un portret al lui Hornbeam, în care avea un aer sever.

În timp ce aștepta, apărură fiul lui Hornbeam, Howard, care urca pe o scară ce venea de la subsol, ca un secret al familiei care ieșea la lumină. Era un tip masiv, suficient de amabil însă atunci când se afla departe de tatăl lui. Amos și Howard fuseseră colegi la liceul din Kingsbridge; Howard era cu vreo doi ani mai tânăr și oarecum nătâng. Creierul tatălui său și personalitatea puternică a acestuia fuseseră moștenite de copilul său mai tânăr, Deborah, căreia nu i se permisese să meargă la liceu, desigur.

Howard îl salută pe Amos și își strânseseră mâinile. Valetul melancolic reapărură și îi spuse că domnul Hornbeam îl putea primi pe Amos. Howard spuse:

– Îl conduc eu acolo, Simpson.

Apoi îl însoți pe Amos la o ușă din spatele sălii și, după ce îl introduse în biroul lui Hornbeam, se retrase.

Camera era precum o celulă: fără covoare, fără picturi, fără draperii și cu un foc anemic într-o vatră mică. Hornbeam era așezat în spatele biroului, încă îmbrăcat în hainele de la înmormântare. Se apropia de patruzeci de ani, avea fața cămoasă și sprâncene groase. Își luă în grabă o pereche de ochelari, de parcă ar fi fost rușinat că avea nevoie de ei. Nu-i spuse lui Amos să ia loc.

Amos nu era complet străin de ostilitate și nu se simțea intimidat de răceala lui Hornbeam. Mai întâlnise țesători și torcători nemulțumiți, precum și clienți nefericiți, și știa că aceștia puteau să fie îmbunați.

– Vă mulțumesc pentru că ați venit la înmormântarea tatălui meu, domnule, spuse el.

Hornbeam era ciudat din punct de vedere social, iar acum ridică din umeri, o reacție nepotrivită.

– Amândoi am fost consilieri, spuse el. După un moment, adăugă: Și prieteni.

Nu-i oferi ceai sau vin.

Rămas în picioare în fața biroului, ca un elev neascultător, Amos spuse:

– Am venit să vă văd pentru că tocmai am aflat că tatăl meu împrumută bani de la dumneavoastră.

El nu mi-a spus niciodată.

Hornbeam spuse doar:

– O sută patru lire.

Amos zâmbi.

– Treisprezece șilingi și opt pence. Hornbeam nu-i zâmbi, la rândul său.

– Da.

– Vă mulțumesc pentru că l-ați ajutat atunci când a avut nevoie.

Hornbeam nu dorea să fie perceput ca unul care împărțea favoruri cu generozitate.

– Nu sunt un filantrop. I-am cerut dobândă.

– Cinci la sută. Pentru un împrumut personal riscant, nu e deloc exorbitant.

Era clar că Hornbeam nu știa ce să răspundă la asta, așa că se limită la a înclina din cap în semn de recunoaștere.

Amos înțelese că șarmul său nu avea niciun efect asupra indiferenței de piatră a lui Hornbeam.

– În orice caz, spuse el, acum este datoria mea să returnez împrumutul.

– Într-adevăr, așa este.

– Nu eu am creat problema, dar trebuie să o rezolv.

– Continuă.

Amos își adună gândurile. Avea un plan – și era unul bun, se gândi el. Poate că era suficient de bun ca să depășească irascibilitatea lui Hornbeam.

– Mai întâi, trebuie să fac afacerea profitabilă, astfel încât să nu mai fie nevoie de alte împrumuturi. Tatăl meu a adunat stocuri vechi care nu erau prea populare printre clienți: voi scădea prețul ca să scap de ele. Și aș dori să mă concentrez pe haine de calitate mai bună, care pot fi vândute la prețuri mai mari. În acest fel, cred că pot să revin la profit într-un an. Sper să pot începe să plătesc împrumutul din ziua de Anul Nou, în 1794.

– Așa să faci.

Acesta nu era un răspuns încurajator. Cu siguranță Hornbeam ar fi trebuit să fie mai fericit aflând că avea să își recupereze banii. Dar el fusese întotdeauna un taciturn.

Amos încercă să meargă mai departe.

– Apoi sper să pot face afacerea și mai profitabilă, astfel încât să pot crește viteza plăților.

– Și cum intenționezi să faci asta?

– Prin extindere, în special. Voi căuta mai mulți torcători, astfel încât să am o aprovizionare solidă cu fir, și apoi mai mulți țesători.

Hornbeam clătină din cap, aproape ca și cum ar fi aprobat, și Amos se simți ceva mai bine.

În speranța de a obține o susținere mai clară, spuse:

– Sper să considerați că planul meu este practic. Hornbeam nu răspunse la asta, în schimb întrebă:

– Când te aștepți să lichidezi datoria?

– Cred că pot face asta în patru ani.

Urmă o pauză lungă, apoi Hornbeam spuse:

– Ai la dispoziție patru zile.

Amos nu înțelegea.

– Ce vreți să spuneți?

– Ceea ce am spus. Îți dau patru zile ca să-mi plătești datoria.

– Dar... tocmai vă am explicat...

– Iar acum îți explic eu.

Amos avea un sentiment foarte bizar, dar își mușcă limba și spuse doar atât:

– Vă rog...

– Eu nu ți-am împrumutat banii ție, i-am împrumutat tatălui tău. Îl cunoșteam și aveam încredere în el. Dar acum, el este mort. Pe tine nu te cunosc, nu am încredere în tine și nici nu-mi pasă de tine. Nu îți voi împrumuta bani și nu îți voi permite să preiei împrumutul tatălui tău.

– Ce înseamnă asta?

– Asta înseamnă că trebuie să-mi returnezi împrumutul în patru zile.

– Dar nu pot.

– Știu. Așa că la finalul celor patru zile eu voi prelua afacerea ta.

Amos îngheță.

– Nu puteți face asta!

– Ba pot. Este ceea ce am convenit cu tatăl tău, iar el a semnat un contract în acest sens. Vei găsi o copie a respectivului document undeva printre hârtiile tatălui tău, iar eu am una chiar aici.

– Deci nu mi-a lăsat nimic!

– Tot stocul îmi aparține și, săptămâna viitoare, agenții mei de teren vor începe să-i abordeze pe meșteșugarii care au lucrat pentru tine. Afacerea va continua. Dar va fi a mea.

Amos privi intens spre fața lui Hornbeam. Era tentat să spună: Pentru ce mă urăști? Dar nu exista ură, ci doar o ușoară satisfacție care se vedea în zâmbetul vag, ceva mai mult decât o contracție a colțului gurii.

Hornbeam nu era malițios. Era doar lacom și nemilos.

Amos se simțea neajutorat, dar era prea mândru ca să accepte asta. Se îndreptă spre ușă.

– Ne vedem peste patru zile, domnule Hornbeam, spuse el. Apoi ieși.